

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดชนิดหนึ่งของโลก โดยเฉพาะทวีปเอเชียที่ประชากรส่วนใหญ่บริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก ข้าวจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคงของหลายประเทศ ทั้งความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางอาหาร อีกทั้งยังสะท้อนถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต เช่น ประเทศไทยที่มีประเพณีที่เกี่ยวกับการผลิตข้าวสืบทอดกันมายาวนาน โดยข้าวถือว่าเป็นสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าการส่งออกมากเป็นอันดับที่ 2 รองจากยางพารา ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญ

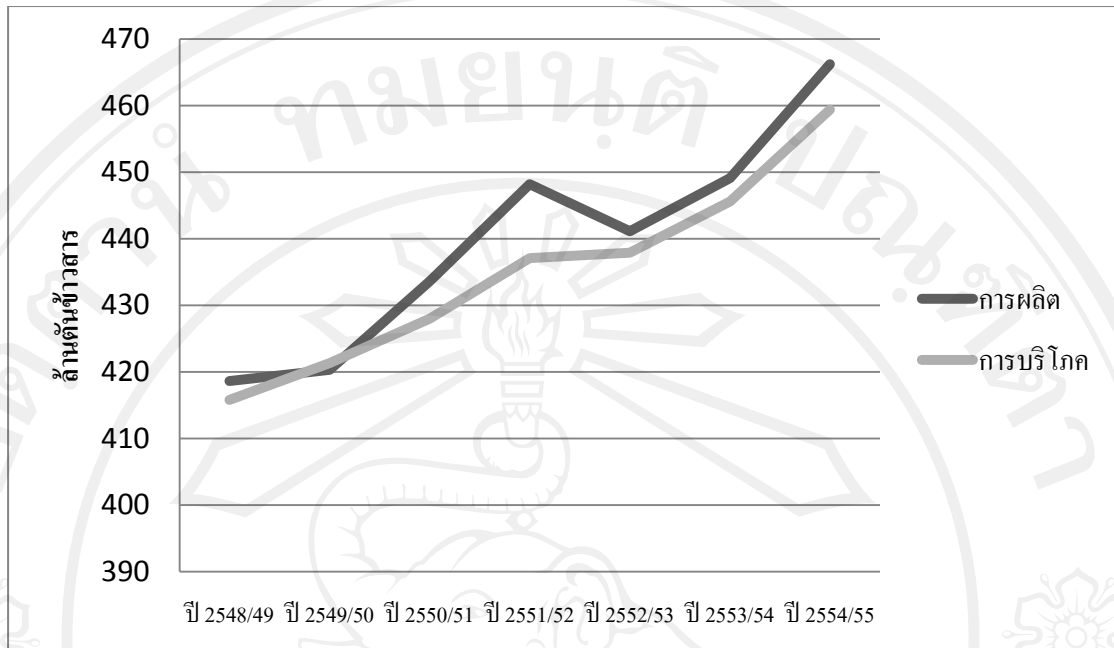
หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2553	2554	2555	2556
ยางพารา	249,262.5	382,903.5	270,153.8	121,970.2
ข้าว	168,193.1	193,842.5	142,976.2	61,987.6
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	68,592.1	79,805.2	87,289.0	44,233.0
ไก่แปรรูป	50,346.1	57,045.4	61,871.2	28,100.8
ผลไม้สด	17,225.2	28,809.0	29,635.7	14,956.7
กุ้งสด	53,023.0	52,101.9	45,084.0	12,929.8
ปลาหมึกสด	11,115.8	12,286.5	12,842.3	5,253.6

ที่มา : ระบบรายงานข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ, กรกฎาคม 2556

โดยเมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ข้าวของโลก จากสถิติการผลิตและการบริโภคข้าวของโลก ในช่วงปี 2548/49 - 2554/55 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุมาจากในแต่ละปีนั้น โลกมีประชากรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการบริโภคข้าวก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

ดังรูปที่ 1.1

หมายเหตุ : ปี 2554/55 = ประเมินเบื้องต้น

ที่มา : World Market & Trade, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา, มีนาคม 2556

รูปที่ 1.1 ปริมาณการผลิต และการบริโภคข้าวโลก

ตั้งแต่ปี 2551/52 ถึงปัจจุบันการผลิตและการบริโภคส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย ซึ่งประเทศที่ผลิตข้าวได้สูงสุด 3 อันดับคือ จีน อินเดีย และอินโดนีเซีย โดยที่ประเทศไทยจัดเป็นผู้ผลิตข้าวลำดับที่หกของโลกดังตารางที่ 1.2 แม้ว่า จีน และอินโดนีเซียนั้น จะผลิตข้าวได้ปริมาณสูงมาก แต่ก็มี การบริโภคในระดับที่สูงมากดังตารางที่ 1.3 ประเทศผู้ส่งออกสูงสุด 3 อันดับได้แก่ ไทย อินเดีย และเวียดนาม ในปี 2555/56 ดังตารางที่ 1.4 แต่ในปี 2554/55 ประเทศไทยเป็นอันดับ 3 ในการส่งออก ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยหลายประการ อาทิ ผลจากนโยบายจํานําข้าวของรัฐบาล ทำให้ข้าวปริมาณถูกสต็อกไว้โดยรัฐบาล อีกทั้งปลายปี 2554 ได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ข้าวได้เสียหาย แต่ภายหลังจากอุทกภัย ในปี 2555 มีผลผลิตข้าวเปลือกใน ระดับที่มาก ที่ระดับ 37.981 ล้านตันเพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 5.5 เนื่องจากรัฐบาลมีการกำหนดราคา รับจํานําข้าวเปลือกสูง และได้ดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภายหลังจากน้ำท่วม ประกอบกับมีน้ำมากพอในการปลูกข้าวนาปรังเพื่อเข้าโครงการรับจํานําข้าวเปลือกของรัฐบาล (กระทรวงเกษตร และสหกรณ์, 2556)

ในปี 2556 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพยากรณ์ว่า จะมีผลผลิตข้าวเปลือกรวมทั้งรวมทั้งหมด 36.175 ล้านตัน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.8 และกระทรวงพาณิชย์

ได้กำหนดเป้าหมายการส่งออกข้าวไว้ที่ 8.5 ล้านตัน มูลค่ารวมประมาณ 5,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ด้วยราคาส่งออก 21,225 บาทต่อตัน (กรมการข้าว, 2556)

ตารางที่ 1.2 ปริมาณการผลิตข้าวโลก

หน่วยผลผลิต : 1000 เมตริกตันข้าวสาร

ประเทศ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	% เปลี่ยนแปลง จากปีที่แล้ว
จีน	134,330	136,570	137,000	140,700	143,000	1.63
อินเดีย	99,180	89,090	95,980	105,310	101,000	-4.09
อินโดนีเซีย	38,310	36,370	35,500	36,500	36,900	1.10
บังกลาเทศ	31,200	31,000	31,700	33,700	34,000	0.89
เวียดนาม	24,393	24,993	26,371	27,075	27,710	2.35
ไทย	19,850	20,260	20,262	20,460	20,500	0.20
ฟิลิปปินส์	10,755	9,772	10,539	10,700	10,990	2.71
พม่า	11,200	11,642	10,528	10,816	10,750	-0.61
บราซิล	8,570	7,929	9,300	7,888	8,160	3.45
ญี่ปุ่น	8,029	7,711	7,720	7,646	7,756	1.44
อื่นๆ	62,884	65,786	64,191	65,393	67,305	1.03
รวม	448,701	441,123	449,091	466,188	468,071	0.40

หมายเหตุ : ปี 2554/55 = ประเมินเบื้องต้น ปี 2555/56 = พยากรณ์

ที่มา : World Market & Trade, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา, มีนาคม 2556

ตารางที่ 1.3 ปริมาณการบริโภคและใช้ประโยชน์จากข้าวโลก

หน่วยผลผลิต : 1000 เมตริกตันข้าวสาร

ประเทศ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	% เปลี่ยนแปลง จากปีที่แล้ว
จีน	133,000	134,320	135,000	139,500	144,000	3.23
อินเดีย	91,090	85,508	90,206	93,334	95,000	1.78
อินโดนีเซีย	37,100	38,000	39,000	39,550	40,000	1.14
บังกลาเทศ	31,200	31,600	32,400	34,300	34,500	0.58
เวียดนาม	19,000	19,150	19,400	19,850	20,100	1.26
ฟิลิปปินส์	13,100	13,125	12,900	12,850	12,970	0.93
ไทย	9,500	10,200	10,300	10,400	10,600	1.92
พม่า	10,800	10,890	10,100	10,200	10,380	1.76
ญี่ปุ่น	8,326	8,200	8,200	8,050	8,250	2.48
บราซิล	8,400	8,477	8,200	8,050	8,250	2.48
อื่นๆ	74,029	75,937	77,856	80,265	83,099	1.04
รวม	437,179	438,338	445,598	459,391	470,233	2.36

หมายเหตุ : ปี 2554/55 = ประเมินเบื้องต้น ปี 2555/56 = พยากรณ์

ที่มา : World Market & Trade, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา, มีนาคม 2556

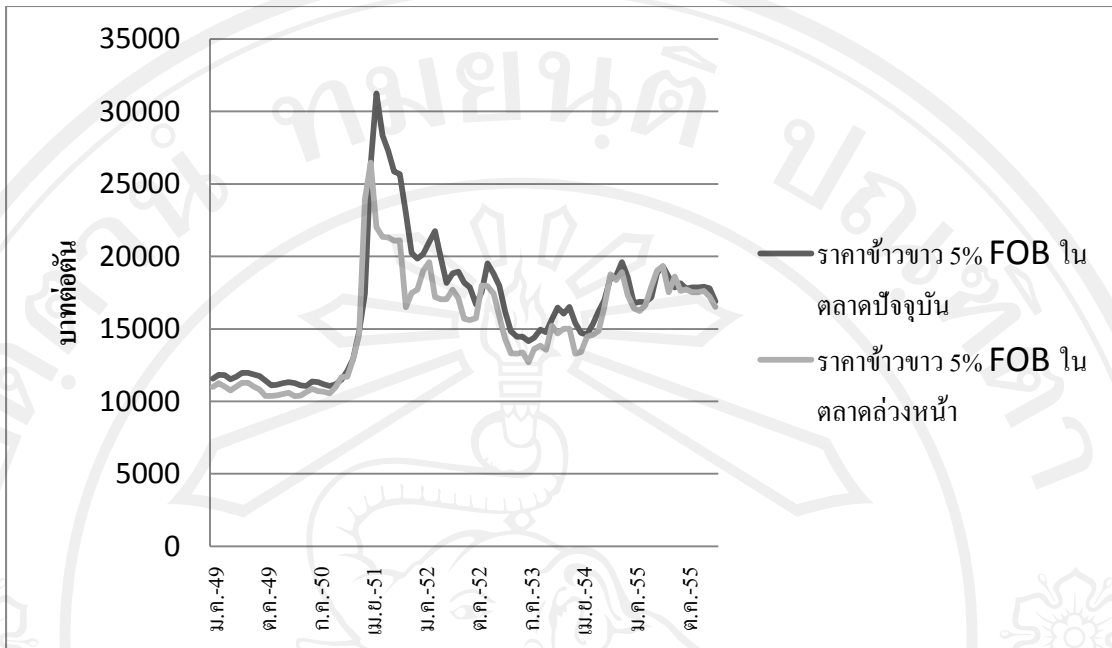
ตารางที่ 1.4 ปริมาณการส่งออกข้าวโลก

หน่วยผลผลิต : 1000 เมตริกตันข้าวสาร

ประเทศ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	% เปลี่ยนแปลง จากปีที่แล้ว
ไทย	8,570	9,047	10,647	6,945	8,000	15.19
อินเดีย	2,149	2,228	4,637	10,250	7,600	-25.85
เวียดนาม	5,950	6,734	7,000	7,717	7,400	-4.11
ปากีสถาน	3,187	4,000	3,414	3,500	3,800	8.57
สหรัฐอเมริกา	3,017	3,868	3,247	3,326	3,500	5.23
อื่นๆ	6,525	5,692	7,276	7,321	6,820	-1.07
รวม	29,398	31,567	36,221	39,060	37,420	-4.20

หมายเหตุ : ปี 2554/55 = ประเมินเบื้องต้น ปี 2555/56 = พยากรณ์

ที่มา : World Market & Trade, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา, มีนาคม 2556

ที่มา : สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยและตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

รูปที่ 1.2 ราคาข้าว 5% FOB ในตลาดปัจจุบัน และตลาดล่วงหน้า

จากรูปที่ 1.2 แสดงให้เห็นว่าราคาข้าวจากปลายปี 2550 มีความผันผวนสูง ปัจจัยที่ทำให้ราคาข้าวเริ่มปรับตัวสูงขึ้นและเกิดความผันผวนอย่างมากในเวลาดังกล่าว มาจากการที่ทั่วโลกประสบปัญหาภัยธรรมชาติจากสภาวะโลกร้อน ทำให้ผลผลิตข้าวลดลง ขณะที่ปริมาณความต้องการข้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในหลายประเทศผู้ส่งออก ต้องระงับการส่งออก เนื่องจากผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศของตน เช่น เวียดนาม อินเดีย และออสเตรเลีย เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วอินเดียส่งออกข้าวหนึ่งเดือนละ 200,000 ตัน ได้ใช้มาตรการเข้มงวดการส่งออกข้าวตั้งแต่กลางปี 2550 ทำให้ปริมาณข้าวในตลาดโลกลดลง โดยที่ ณ เวลานั้นอุปทานข้าวมีจำกัดเพราะผลผลิตข้าวในฤดูใหม่จะออกสู่ตลาดในช่วงปลายปี โดยสวนทางกับความต้องการซื้อ รวมทั้งปัจจัยจากปัญหาค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่า และปัญหาราคาน้ำมันสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น

จากปัจจัยข้างต้นส่งผลกระทบต่อราคาข้าวในตลาดโลก โรงสีบางรายจึงชะลอการขายข้าวเพราะคาดการณ์ว่าราคาข้าวจะปรับตัวสูงขึ้นอีก จึงเกิดปัญหาการกักตุนเพื่อเก็งกำไร ทำให้ราคาข้าวผันผวนและขาดเสถียรภาพ รัฐบาลจึงจำหน่ายข้าวขาว 25% ในคลังสำรองข้าวใช้ภายในประเทศเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาราคาข้าวได้ จนส่งผลให้ผู้ส่งออกบางส่วนได้ชะลอการเสนอราคา และการทำสัญญาขายข้าว จากความกังวลถึงผลกระทบต่อธุรกิจ เพราะราคาข้าวในประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง ประกอบกับสินค้ามีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งส่งผลให้ผู้

ส่งออกบางรายได้ชะลอการส่งมอบข้าว จากปัจจัยต่างๆ ส่งผลให้ราคาข้าวปรับตัวไปสู่ราคาสูงสุด 31,246 บาทต่อตัน ในเดือนพฤษภาคม 2551 (สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย, 2556)

ภายหลังชาวนาสามารถผลิตข้าวนาปรังออกสู่ตลาดมากยิ่งขึ้น ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเมื่อเทียบกับเหรียญสหรัฐฯ ได้อ่อนค่าลง ส่งผลให้มีการคาดการณ์ว่าราคาข้าวมีแนวโน้มปรับลดลง เพราะในปี 2551 ผลผลิตข้าวมีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 100 ล้านตัน เนื่องจากมีสภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ทำให้สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกได้เพิ่มขึ้น ภายหลังราคาได้ปรับลดลงทำให้เกิดการผิมนัดสัญญาซื้อขายระหว่างผู้ส่งออกกับ โบรกเกอร์ข้าว หรือ โบรกเกอร์กับลูกค้าปลายทาง รวมถึงระหว่างผู้ส่งออกกับผู้ประกอบการโรงสีข้าวในประเทศ โดยที่ราคาต่ำสุด ณ เดือนมีนาคม 2553 ที่ราคา 16,202 บาท โดยมีปัจจัยคือ ธนาคารกลางเวียดนามประกาศลดค่าเงินดอง ซึ่งส่งผลต่อราคาข้าวโลก อีกทั้งในประเทศไทยมีการเร่งระบายข้าวของรัฐบาลที่ต้องการลดต้นทุนการเก็บรักษา กระทั่งราคาเริ่มมีการปรับตัวขึ้นครั้งในเดือน พฤษภาคม 2554 ซึ่งสาเหตุคล้ายคลึงกับปี 2551 คือเกิดจากสภาพอากาศ หลายประเทศประสบปัญหาภัยธรรมชาติ อีกทั้งปัญหาเพลิงระเบิดผลิตจิ้งตักดำและสต็อกข้าวโลกมีปริมาณลดลง โดยเคลื่อนไหวในทิศทางตรงข้ามกับความต้องการโภคภัณฑ์ประเภทอาหารและเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้น

การปรับตัวของราคาในครั้งนี้แตกต่างจากวิกฤตอาหารในปี 2551 ที่เกิดจากการเก็งกำไรและความกังวลต่อความมั่นคงทางอาหาร คือราคาจะไม่ปรับขึ้นในระดับสูงมากนัก เพราะอินเดียยังมีการส่งออกข้าวเช่นเดิม ปัจจัยหลักของการเพิ่มขึ้นของราคามาจากนโยบายรับจำนำข้าวที่ราคาสูงกว่าราคาตลาดของรัฐบาล จึงเกิดความต้องการซื้อข้าวเพื่อการเก็งกำไร และปัญหาต้นทุนในการส่งออกที่สูงขึ้น (สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย, 2556)

เนื่องจากความผันผวนของราคาข้าว จึงเกิดการจัดตั้ง ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย หรือ Agricultural Future Exchange of Thailand (AFET) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่มีการส่งมอบรับสินค้าจริง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้จัดการบริหารความเสี่ยงที่เป็นที่ยอมรับจากวงการการค้าระดับประเทศและนานาชาติโดยที่ราคาข้าวที่ผู้ส่งออกขายให้ผู้ซื้อต่างประเทศในรูปแบบ FOB (Free On Board) กรุงเทพ เป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดราคาข้าวรับซื้อข้าวเปลือกของโรงสีจากชาวนา ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดราคาข้าวของไทย

ข้าวขาว 5% จัดเป็นข้าวชนิดที่วางการค้าข้าวใช้เป็นราคาอ้างอิงในการซื้อขายข้าวขาวคุณภาพอื่นได้ แต่เนื่องด้วยความผันผวนของข้าวขาว 5% แบบ FOB มีความผันผวนสูงกว่าข้าวขาว 5% ภายในประเทศ ซึ่งเป็นผลจากอัตราแลกเปลี่ยน จึงทำให้ผู้ค้าข้าวในประเทศหรือผู้ค้าต่างประเทศและหน่วยงานของภาครัฐต่างประเทศ เข้ามาซื้อเพื่อประกันความเสี่ยงหรือเพื่อการรับมอบสินค้าได้นอกจากผู้ค้าข้าวที่ได้รับประโยชน์แล้วการซื้อขายข้าวผ่านตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ให้

ประโยชน์หลายฝ่าย เช่น ชาวนาได้ประโยชน์โดยการที่สามารถวางแผนการผลิตจากราคาล่วงหน้าใน AFET เพื่อขายข้าวให้โรงสีได้ หน่วยงานของรัฐสามารถใช้ AFET เป็นกลไกในการบริหารข้าวในสต็อกของรัฐ และเป็นช่องทางให้นักลงทุนสร้างโอกาสในการทำกำไรจากความผันผวนของราคา โดยมีปัจจัยด้านอุปสงค์อื่นนอกจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ได้แก่ จำนวนประชากรโลก ความต้องการปริมาณข้าวของโลก ปริมาณสต็อกข้าวโลก นโยบายทางการค้า และปัจจัยด้านอุปทาน ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ (ภัยธรรมชาติ) ปริมาณพื้นที่เพาะปลูก (ผลผลิต) นโยบายส่งเสริมของภาครัฐ การปลูกพืชทดแทนการปลูกข้าว การใช้พืชอาหารทดแทนพืชพลังงานของโลก และราคาน้ำมัน (ต้นทุนการผลิต) เป็นต้น

จากปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้ข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของโลกนั้น มีความผันผวนทางด้านราคาสูง ทำให้ผู้ค้าข้าวหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการซื้อขายข้าวได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาอยู่เสมอ ซึ่งหากต้องการป้องกันความเสี่ยงจะมีผลให้เกิดความเสี่ยงจากการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าที่ไม่สามารถระบุจำนวนของสัญญาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เรียกว่า การศึกษาสัดส่วนของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เหมาะสม หรือ อัตราถัวความเสี่ยง (Hedge Ratio) เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ที่ซื้อขายสัญญาล่วงหน้า โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า ควอนไทล์เรกรेशन (Quantile Regression) โดยวิธีควอนไทล์เรกรेशनเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระได้แตกต่างกันตามการแจกแจงของข้อมูลตัวแปรตาม ซึ่งจะทำให้นำมาใช้คำนวณจำนวนสัญญาที่จะซื้อขายสัญญาล่วงหน้าที่เหมาะสมได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อหาอัตราถัวความเสี่ยงในแต่ละระดับควอนไทล์ที่แตกต่างกันของข้าวขาว 5% FOB

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

เพื่อให้ทราบถึงอัตราถัวความเสี่ยงที่แตกต่างกันแต่ละระดับควอนไทล์เพื่อนำไปหาจำนวนของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวขาว 5% FOB ที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการประกันความเสี่ยงจากราคาที่ผันผวนจากปัจจัยต่างๆ โดยหากสามารถทราบถึงจำนวนสัญญาที่เหมาะสมแล้วจะสามารถใช้สัญญาล่วงหน้าในการประกันความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าอ้างอิงปัจจุบัน (Spot Price) กับราคาสินค้าอ้างอิงในอนาคต (Future Price) ของข้าวขาว 5% FOB จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET)

1.5 นิยามศัพท์

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า หมายถึง ศูนย์กลางในการซื้อขายอนุพันธ์ที่อ้างอิงมูลค่าจากราคาสินค้าเกษตรประเภทต่างๆ ได้แก่ยางพาราข้าวและมันสำปะหลังเป็นต้นซึ่งนอกจากนักลงทุนจะเข้ามาแสวงหาผลกำไรจากการเคลื่อนไหวของราคาสินค้าแล้วการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้านสินค้าเกษตรในตลาด AFET ยังเป็นเพียงช่องทางเดียวที่นักลงทุนในประเทศจะสามารถลงทุนในสินทรัพย์ Commodities ได้โดยไม่ต้องทำธุรกิจค้าขายในสินค้านั้นๆ ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจค้าขายสินค้าเกษตรก็สามารถเข้ามาใช้ Future เป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้านั้นๆ ได้อีกด้วย

สัญญาล่วงหน้า หมายถึง สัญญาที่ผู้ขายตกลงส่งมอบสินค้าเกษตรตามชนิด คุณภาพ ปริมาณ ให้แก่ผู้ซื้อในอนาคต ณ สถานที่ที่กำหนด และผู้ซื้อตกลงชำระราคาให้แก่ผู้ขาย

การซื้อขายล่วงหน้า หมายถึง การซื้อสินค้าเกษตร โดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้น ในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกัน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด

ข้าวขาว 5% แบบ FOB (FREE ON BOARD) มีชื่อย่อหรือสัญลักษณ์ในการซื้อขาย WRF5 เป็นสัญญาที่อ้างอิงกับสินค้าข้าวขาว 5% ฤดูกาลผลิตปัจจุบัน (ข้าวใหม่) ข้าวต้องอยู่ในสภาพที่ดีและมีกลิ่นปกติเป็นที่ยอมรับในวงการค้าข้าวขาว 5% โดยมีคุณภาพสินค้าดังประกาศกระทรวงพาณิชย์

ข้าวขาว 5 เปอร์เซนต์

ต้องมีพื้นข้าว ส่วนผสมของเมล็ดข้าวและระดับการสี ดังนี้

พื้นข้าว ประกอบด้วย

- ข้าวเมล็ดยาวชั้น 1 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20.0
- นอกนั้นเป็นข้าวเมล็ดยาวชั้น 2 และหรือชั้น 3
- ในจำนวนทั้งหมดนี้ อาจมีข้าวเมล็ดสั้นได้ไม่เกินร้อยละ 10.0

ส่วนผสม ประกอบด้วย

- ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 3.5 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7.5 ส่วน
- ไม่เกินร้อยละ 7 ในจำนวนนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 3.5 ส่วน
- และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 0.5 และปลายข้าวขาวชิว้นไม่เกินร้อยละ 0.1
- นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 7.5 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่มีปนได้

- ข้าวเมล็ดแดงและหรือข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่เกินร้อยละ 2.0
- ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 0.5
- ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 6.0
- ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.25
- ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5
- ข้าวเปลือก ไม่เกิน 10 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม
- ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น ใดๆอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน ไม่เกินร้อยละ 0.3

ระดับการสี สีดี